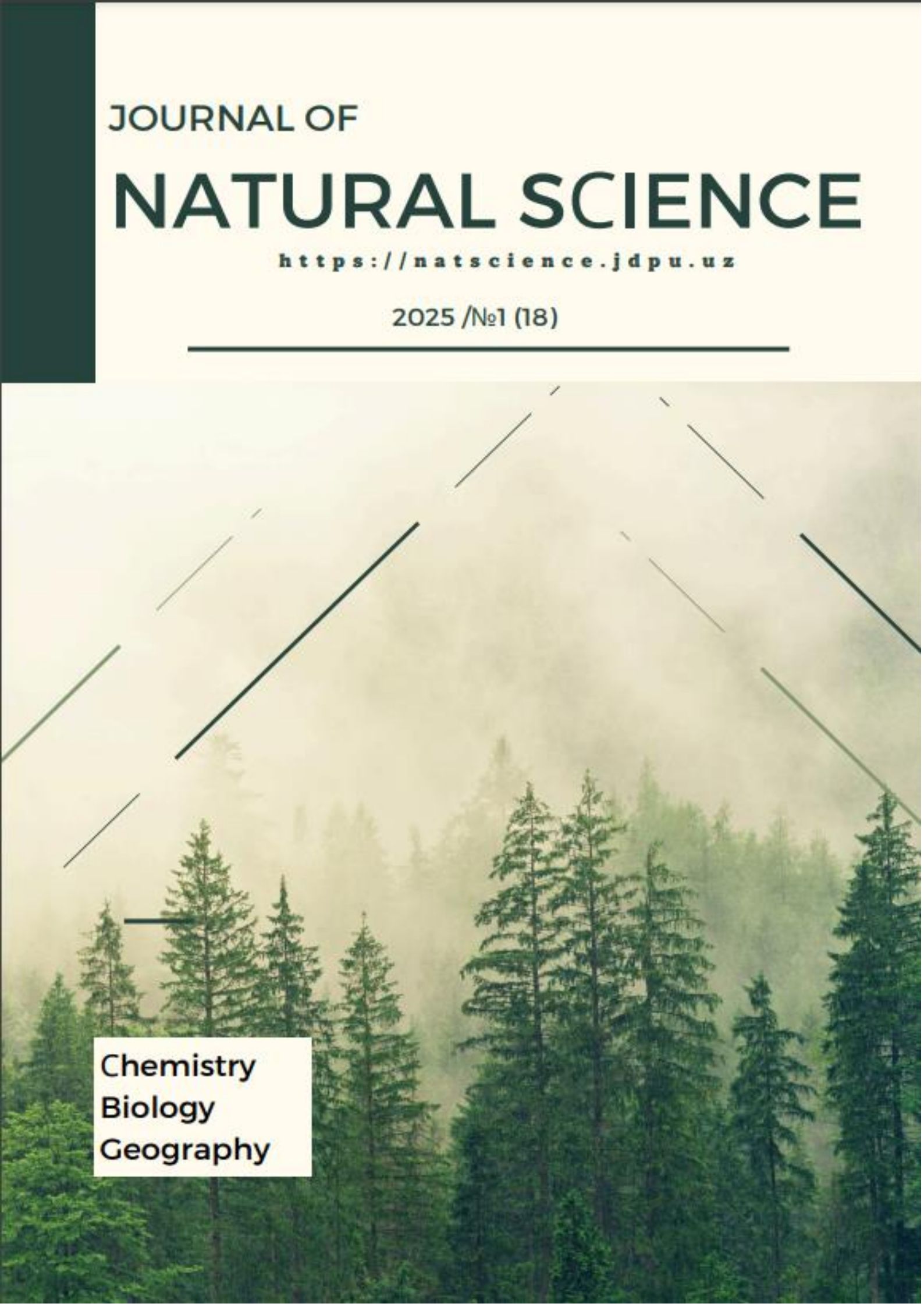


JOURNAL OF

NATURAL SCIENCE

<https://natscience.jdpu.uz>

2025 /№1 (18)



Chemistry
Biology
Geography

<u>TAHRIR HAY’ATI</u>	<u>TAHRIRIYAT A’ZOLARI</u>
Bosh muharrir Yaxshiyeva Z.Z. k.f.d., professor	<u>Bosh muharrir</u> Yaxshiyeva Zuhra Ziyatovna k.f.d., professor <u>Tahririyat a’zolari:</u> 1. Yaxshiyeva Z.Z. – k.f.d., professor JDPU. 2. Shilova O.A. – k.f.d., professor I.V. Grebenshikov nomidagi Rossiya FA Silikatlar kimyosi instituti. 3. Markevich M.I. – f.m.f.d., professor Belarussiya FA. 4. Elbert de Josselin de Jong – professor, Niderlandiya. 5. Anisovich A.G. – f.m.f.d., professor Belarussiya FA. 6. Kodirov T. – k.f.d., professor TKTI. 7. Abduraxmonov E. – k.f.d., professor SamDU. 8. Nasimov A. – k.f.d., professor SamDU. 9. Smanova Z.A. – k.f.d., professor O’zMU. 10. Mavlonov X. – b.f.d., professor JDPU. 11. Usmanova X.U. – professor URUXU. 12. Qutlimurodova N.X. – k.f.d., dotsent O’zMU. 13. Nuraliyeva G.A. – dotsent O’zMU. 14. Sultonov M.M. – k.f.d., dotsent JDPU. 15. Xudanov U.O. – t.f.n., dotsent JDPU 16. Murodov K.M. – dotsent SamDU. 17. Abduraxmonov G’.– dotsent O’zMU. 18. Yangiboyev A. – k.f.f.d., (PhD), dotsent O’zMU. 19. Xakimov K.M. – g.f.n., professor v/b. JDPU. 20. Azimova D.E. – b.f.f.d., (PhD) dotsent. JDPU. 21. G’o’dalov M.R. – g.f.f.d., (PhD), dotsent JDPU. 22. Ergashev Q.X. – dotsent TDPU. 23. Orziqulov B. – k.f.f.d., (PhD) O’zMU. 24. Kutlimurotova R.H.-SVMUTF 24. Xamrayeva N. – dotsent JDPU. 25. Rashidova K. – dotsent JDPU. 26. Inatova M.S. – dotsent JDPU.
Muassasa Jizzax davlat pedagogika universiteti	
Jurnal 4 marta chiqariladi (har chorakda)	
Jurnalda chop etilgan ma’lumotlar aniqligi va to’g’riligi uchun mualliflar mas’ul.	
Jurnaldan ko’chirib bosilganda manbaa aniq ko’rsatilishi shart.	

Jizzax davlat pedagogika universiteti Tabiiy fanlar fakulteti

Tabiiy fanlar Journal of Natural Science-elektron jurnali

<https://natscience.jdpu.uz>

D.K.Muradova-dotsent

H.S.Musayeva-talaba

Jizzax davlat pedagogika universiteti

N.Normatova—Sh.Rashidov tumani 10-son maktab o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada multimediya texnologiyalarining Vitaminlar mavzusini o'qitishda qo'llanilish imkoniyatlari va yutuqlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: Multimediya, texnologiya, kompyuter, dastur, vitaminlar, loyiha.

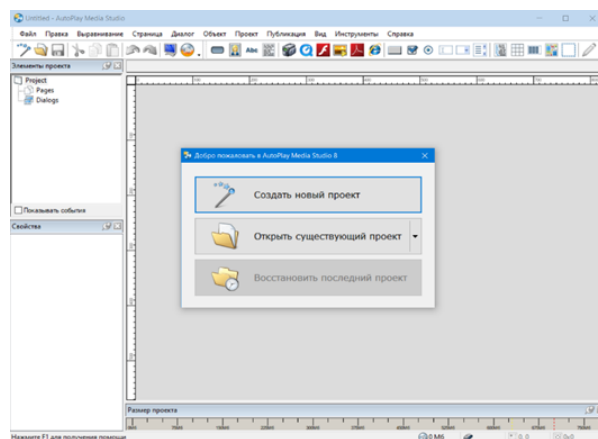
Organizmning muayyan darajada rivojlanishi uchun asosiy oziqa komponentlar bilan bir qatorda minor komponentlar ham kerak. Ular qatoriga organik va anorganik birikmalar kirib, organik birikmalaridan biri - bu vitaminlar. Ulaming ko'pchili fermentlarning koferment qismini tashkil qilib, fermentativ jarayonlarni boshqarib turadi. Vitaminlarning nasliy va orttirilgan yetishmasligi turli xil kasalliklar kelib chiqishiga, o'sish va rivojlanishdan ortda qolishiga, to'qimalar va hujayralar yangilanishi va regeneratsiyasining susayishiga olib keladi. Shuning sababdan o'quvchilar vitaminlar ahamiyati, ta'sir mexanizmi, etishmasligi va ortiqcha bo'lganda qanday salbiy o'qibatlar kuzatilishi, qaysi oziqa maxsulotlarida qanday turdagi vitaminlar uchrashi to'g'risida bilishi kerak. Shuning uchun o'quvchiga vitaminlar mavzusini o'qitishning pedagogik asoslarini ishlab chiqish, buning uchun esa eng ilg'or zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish dolzarb hisoblanadi.

Multimedia texnologiyalariga asoslangan dasturlarning kimyo ta'limida qo'llanilishi ta'lim samadorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega yo'nalish hisoblanadi. Multimedia texnologiyalariga asoslangan dasturlar yordamida olingan bilimlar ma'lumotlar tuzilishining aniqligi, optimallashtirilgan hajm, yopiqlik, kontentning o'zini o'zi ta'minlashi bilan xarakterlanadi. Kimyo darslarida olingan bilimlarni mustahkamlash, tez-tez takrorlab turishlari uchun imkoniyatlar yaratish maqsadida turli kompyuter va smartfonlarda foydalanish imkonini beruvchi bir

qancha dasturlar mavjud bo’lib ulardan biri AutoPlay Media Studio dasturi haqida, dasturning foydalanish imkoniyatlari, kerakli mavzular doirasida foydali fayllar yaratish to’g’risida quyida to’xtalib o’tamiz. Bu dastur olingan bilimlarni mustaxkamlashni nafaqat kompyuter yordamida, balki o’z smartfonlari orqali vaqtda va istalgan joyda olingan bilimlarini mustaxkamlash imkonini beradi

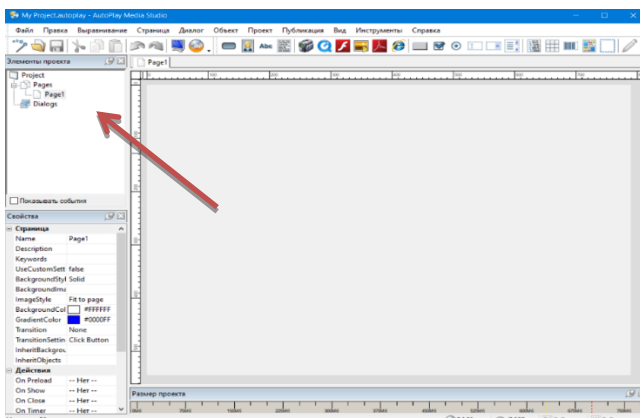
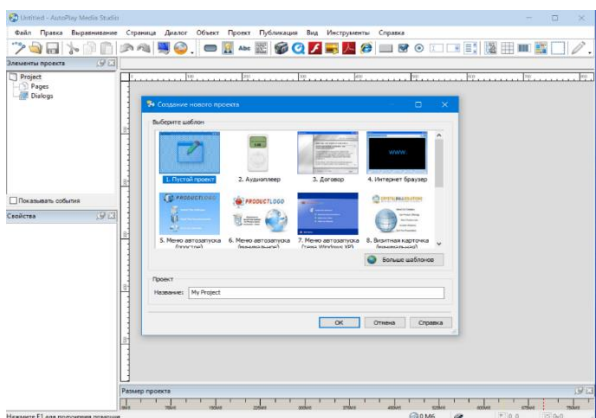
Multimedia texnologiyalariga asoslangan amaliy dasturlarni yaratish uchun AutoPlay Media Studio dasturidan foydalanish foydalanuvchilar uchun juda oson va qulay interfeysni taqdim etadi. AutoPlay Media Studio bilan ishlashda deyarli dasturlash ishlari talab qilinmaydi[1].

Kompyuterimizga dastur o’rnatilgandan so’ng kompyuterning ish stolida quyidagi yorliq paydo bo’ladi(1-2-rasmlar).



1-rasm. Dastur o’rnatilgan kompyuterimizning ishchi oynasi

Sichqoncha tugmasini “Создат новый проект” yozuvini ustiga bosamiz (1-rasm).



2-rasm. Dastur yordamida yangi loyiha tayyorlash ishchi oynasi

Yuqoridagi oyna paydo bo`ladi, u yerda “пустой проект” nomli shablon tanlanadi (2-rasm).

Belgilangan joydan proyektни necha sahifani tashkil qilishi tanlanadi. So`ngra sichqonchanning o`ng tugmasini bosib kerakli rasm qo`yiladi. Buning uchun avvalroq fon uchun rasm tanlanib xotiraga saqlangan bo`lishi kerak [2].

AutoPlay Media Studio dasturi yordamida yaratilgan loyihamiz quyidagi ko`rinishga ega bo`ladi(3-rasm).



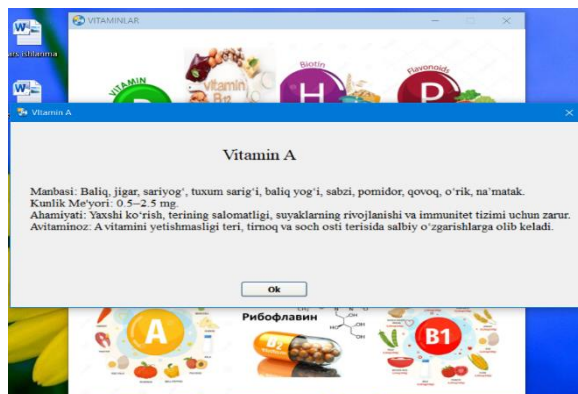
3-rasm. AutoPlay Media Studio dasturi yordamida yaratilgan loyihaning 1-sahifasi

Rasm qo`yilgandan so`ng keying sahifaga o`tiladi (4-rasm)



4-Rasm. AutoPlay Media Studio dasturi yordamida yaratilgan loyihaning 2-sahifasi

Ikkinchi sahifaga ham rasm tanlanadi va tugmlar o`rnatiladi, har bir tugmaga ma`lumot kiritiladi. Natijada har bir vitaminning ustiga sichqoncha tugmasini bosilganda o`sha vitamining tegishli bo`lgan ma`lumotlar ekranda namoyon bo`ladi(5-6-rasmlar).



5-rasm.Vitamin A tugmasiga kiritilgan ma`lumotlar

6-rasm.Vitamin H tugmasiga kiritilgan ma`lumotlar

Ushbu yaratilgan loyihani biz elektron bloknot yoki elektron ma`lumotnoma deb atasak bo`ladi. Buni har bir o`quvchi, talaba yoki har qanday inson o`z smartfoniga saqlab olsa maqsadga muvofiq bo`ladi. Ushbu elektron ma`lumotnoma har bir insonga kundalik ovqatlanish ratsioniga e`tiborli bo`lishlariga, sog`lom ovqatlanish menyusini tuzishlariga ko`makchi bo`la oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.M.M.Sultonov, T.A.Jo`lbayev, N.O.Xolboyev, A.A.Bakaxonov, B.N.Babayev. Axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatda qo`llash. “Ilm nuri” MCHJ. Jizzax-2024

2. Muradova D, N.Normatova,Ulasheva R.Elektron hisoblash mashinalari uchun yaratilgan dasturning rasmiy ro`yxatdan o`tkazilganligi to`g`risidagi guvohnoma(№ DGU 44833)